

AIESOPIMUS KAINUU-KOILLISMAAN TYÖLLISYYSALUEEN PERUSTAMISESTA

1. Sopimuksen tarkoitus

Tällä aiesopimuksella sen hyväksyneet ja allekirjoittaneet kunnat sopivat TE-palvelu-uudistuksen mukaisen Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen perustamiseen ja toimintaan liittyvistä keskeisistä asioista sekä sitoutuvat tekemään työllisyysalueen perustamisen varsinaisen, kuntalain mukaisen yhteistoimintasopimuksen 13.10.2023 mennessä.

Sopijapuolina olevat kunnat aiesopimuksen liitteessä.

2. Vastuukunta

Työllisyysalueen muodostamisen edellyttämänä kuntien yhteistoimintamuotona on vastuukuntamalli. Vastuukuntana toimii Kajaanin kaupunki, josta tulee työllisyysalueen työvoimaviranomainen. Kajaanin kaupunki sitoutuu siirtämään työllisyysalueen muille kunnille sopimusperusteisesti yhteistoimintasopimuksella tai tarvittaessa erillisillä sopimuksilla suurimman lain mahdollistaman määrän toimivaltaa työllisyysasioissa.

3. TE-toimistoista ja ELY-keskuksista siirtyvät henkilöstövoimavarat ja niiden kohdentuminen

Työnvälityksen henkilöasiakaspalvelun siirtyvä henkilöstö on työllisyysalueen kunkin peruskunnan oman työnjohdon alla. Työllisyysalueen peruskuntien oma työllisyyspalveluhenkilöstö on myös virka-/työsuhteessa työllisyysalueen peruskuntiin ja niiden työnjohdon alla. Mikäli mahdollista, niin henkilöasiakaspalvelun siirtyvää henkilöstöä siirretään peruskuntiin niiden virka-/työsuhteeseen. Sijaistaminen hoidetaan tarvittaessa yli kuntarajojen.

Pienten kuntien organisoitumisen osalta toimiva ratkaisu voisi olla, että yksi kunta toimii työnjohdollisessa roolissa ja huolehtii lähipalvelujen toteutuksesta näiden kuntien osalta (esimerkiksi Paltamo, Hyrynsalmi, Ristijärvi, Puolanka). Tästä sovitaan erikseen yhteistyösopimuksessa.

Työnvälityksen henkilöasiakaspalvelun henkilöstön jakautumisperusteet työnhakija-asiakkaiden määrän mukaisesti sovitaan tarkemmin yhteistoimintasopimuksessa. Työnantajapalvelujen siirtyvän henkilöstön asema ja palvelujen tuottaminen valmistellaan erikseen kuntien yrityspalveluiden kanssa.

4. Kuntien valtionosuuden kohdentaminen asiakkaiden palveluiden tuottamiseen sekä muihin toimintamenoihin (tilat, henkilöstökulut jne.)

Henkilöstökulut kunnan omien työntekijöiden osalta sisältyvät kunkin kunnan omaan talousarvioon. TE-palveluista siirtyvän henkilöstön henkilöstökulut sisältyvät joko kuntien omiin talousarvioihin tai vastuukunnan talousarvioon, riippuen siitä voidaanko työnvälityksen henkilöasiakaspalvelun siirtyvä henkilöstö siirtää peruskuntiin niiden virka-/työsuhteeseen.

Työllisyysalueen jokaisessa kunnassa on ainakin yksi työllisyysalueen TE-palvelujen oma toimipiste. Jokainen kunta vastaa itse omista toimitiloistaan, niiden tilavuokrista ja muista kuluista tiloihin liittyen.

Palveluiden tuottamisen ja henkilöstökustannusten rahoitus tulee suoraan kunnille yleisen valtionosuuden kuntakohtaisena lisäyksenä niiden talousarvioihin vuodesta 2025 alkaen. Työllisyysalueen kunnat sitoutuvat kohdentamaan lisäyksenä saatavan rahoitusosuuden mahdollisimman täysimääräisesti työllisyysalueen TE-palvelujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen TE-palvelu-uudistuksen rahoituksen kaksivuotisen siirtymäkauden ajan.

5. Palvelujen tuottamisen muodot ja yhteistyötahot

TE-palveluiden hankinnat ja kilpailutukset tehdään Kajaanin kaupungin hankintayksikön toimesta. Lisäksi perustetaan yhteinen työllisyyspalveluiden hankintayksikkö yhteistyössä kaikkien työllisyysalueen kuntien kanssa. ELY-keskukselta siirtyvä hankintatehtäviä hoitanut henkilöstö sijoitetaan Kajaanin kaupungin hankintayksikön työnjohtoon.

Työvoimaviranomaisena tehtäviä kotopalveluja voidaan hoitaa keskitetysti tai jokaisen kunnan omana palveluna. Kotokoulutusta voidaan hankkia yhteisesti tai kunta voi tuottaa kotokoulutuksia paikallisesti omana toimintana.

Starttirahavalmistelu ja päätökset voidaan keskittää tai hoitaa kuntien omana palveluna. Starttirahan valmistelu voi olla kuntien työnantaja- ja yrityspalveluiden sekä eri kuntien yritysneuvojien vastuulla, vaikka itse päätöksen teko olisikin yhden kunnan vastuulla.

Palkkatukien valmistelussa ja päätöksenteossa kunnissa henkilöasiakastyötä tekevä henkilöstö valmistelee sekä päättää palkkatuen myöntämisestä yli kuntarajojen.

Ammatinvalinnan ohjaustehtävä hoidetaan keskitetysti ja mahdollisesti ostopalveluita käyttäen. Yhteinen psykologiresurssi on käytettävissä koko työllisyysalueella.

Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluista vastaa yhteinen keskitetysti toimiva puhelinpalvelu, joka hoitaa lausuntopyyntöjä, yhteydenottojen välittämistä ja muuta asiakkaiden ohjausta puhelimitse sekä verkossa.

Työnantajien keskitetyt palvelut hoidetaan koko alueen osalta keskitetysti työnantaja- ja yrityspalvelun henkilöstön toimesta ja luodaan puhelinrinki avoimien työpaikkojen vastaanottamiseen ja työnantajien palveluihin.

Koulutuksessa ja osaamisen jatkuvassa kehittämisessä toimitaan yhteistyössä koulutuksen järjestäjien (mm. KAO, KSAK ja KAMK sekä kuntien opistot) ja kuntien elinvoimapalveluiden kanssa, jo hyväksi havaitut käytännöt huomioiden (mm. Taitotehtaan malli Kuhmossa ja Kuusamossa Kampus-mallin kehittäminen). Tarve on jalkautuvalle ohjaukselle työnhakija-asiakkaille ja mahdollisesti yhteisille työntekijöille oppilaitosten ja työllisyyspalveluiden kanssa.

TE-palveluiden maksatustehtävät hoitaa vastuukunta. Maksatuksista vastaava henkilöstö siirtyy KEHA-keskuksesta vastuukunnalle talouspalveluihin. Henkilötyövuosimäärät eivät ole vielä selvillä. Selvitetään valmistelun edetessä myös ostopalveluiden käyttöä.

Riskienhallintaa ja riskienhallintasuunnitelma tehdään yhteistyössä kuntien ja Kajaanin kaupungin riskienhallintakoordinaattorin kanssa.

Seuranta ja tiedolla johtaminen hoidetaan keskitetysti työnjohdollisten esihenkilöiden tiedolla johtamisen tueksi. Vielä ei ole tietoa siirtykö siitä vastaava resurssi Kainuun ELY-keskuksesta työllisyysalueelle. Joka tapauksessa tietopohja ja vaikuttavuuden arviointi on tärkeää palveluiden ja etenkin ostopalveluiden osalta, joten jatkossakin tarvitsemaa faktaa TE-palveluiden suunnittelun ja johtamisen tueksi.

Perehdytykseen työllisyyspalveluille laaditaan yhteinen perehdytysohjelma ja suunnitelma henkilöasiakaspalveluun. Perehdytys hoidetaan kunnissa paikan päällä sekä keskitetysti nimettyjen perehdyttäjien kanssa.

Arkistoinnin, kirjaamon ja vakuutusten tehtävät voidaan viranomaistehtävinä siirtää kunnille tai keskittää vastuukunnalle. Näistä sovitaan tarkemmin yhteistoimintasopimuksessa.

Oikaisuvaatimukset ja muutoksenhaku on lähinnä henkilöasiakaspalvelussa kunnissa tehtävää viranomaistyötä. Vain harvassa asiassa henkilöasiakas voi vaatia oikaisua tai siitä voi ylipäättään valittaa. (Laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista) Myöskään työ- ja elinkeinotoimiston 6 luvun 7 §:n perusteella antamaan työvoimapoliittiseen lausuntoon työttömyysetuutta koskevan oikeuden lakkaamisesta ei saa vaatia oikaisua eikä siitä saa valittaa. Muutoksenhausta Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan työvoimapoliittisen lausunnon perusteella antamaan päätökseen säädetään työttömyysturvalaissa.

TE-live palvelu fyysisen studion sijainti on Kajaanissa ja tekee yhteistyötä koko työllisyysalueella työnantajien ja työnhakijoiden saamiseksi kohtaamaan, ja se toimii osana työnantaja- ja rekrytointipalveluita.

Hankkeiden koordinointi voidaan hoitaa keskitetysti tai yhteistyössä hyödyntäen KAMK:n kuntapalvelua. Hankeyhteistyön kehittämistä tehdään koko työllisyysalueella.

Hankinnoilla työllistämisen malli, joka on käytössä Kajaanin kaupungilla kaikissa kilpailutuksissa, voidaan harkita otettavaksi käyttöön myös työllisyysalueen yhteishankinnoissa.

6. Työllistymisen monialaisesta edistämisestä (Kainuun TYP sopimus sekä Ohjaamo toiminta) sopiminen koko alueella

Monialaiset palvelut hoidetaan työllisyysalueen kunnissa. Ohjaamoja on Kajaanissa ja Kuusamossa. Harkitaan, voidaanko TYP-johtajan ja Ohjaamokoordinaattorin tehtävänkuvat yhdistää.

7. Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

Työnantaja- ja yrityspuolen palveluja ja rekrytointia tehdään yhteistyössä työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistämiseksi kytkeytyen kuntien elinvoimaa edistäviin tehtäviin sekä kv. rekrytoinnin palveluihin. Työvoiman liikkuvuuden ja työpaikkojen kohtaannon edistämisen osalta työnvälitystä tehdään yli kuntarajojen.

8. Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Muutosturva on lakisääteinen tehtävä. Kainuussa on jo ollut käynnissä ennakoiva muutosturvahanke. Palvelu tuotetaan keskitetysti koko työllisyysalueelle vastuukunnan toimesta.

9. Työllisalueen organisaatio

Kainuu -Koillismaan työllisyysaluetta hallintoa varten perustetaan yhteinen toimielin, joka sijoittuu vastuukunnan organisaatioon. Toimielimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri valitaan vuorotellen työllisyysalueen eri jäsenkuntien edustajista vuosittain vaihtuen. Menettely mahdollistaa kaikkien työllisyysalueen kuntien tasa-arvoisen osallistuminen työllisyysalueen hallintoon.

Toimielin muodostetaan siten, että siinä ei ole enemmistöä millään työllisyysalueen kunnalla. Työllisyysalueen kunnat nimeävät edustajansa toimielimeen. Toimielimen nimikkeestä sovitaan yhteistoimintasopimuksessa. Kajaanin kaupunginhallituksella ei ole otto-oikeutta toimielimen päätöksiin.

Toimielin seuraa ja ohjaa työllisyysalueen toimintaa, palveluiden vaikuttavuutta ja työllisyyden edistämistä. Sen jäsenmäärästä, tehtävistä ja toimintatavoista sovitaan tarkemmin yhteistoimintasopimuksessa.

Työllisyysalueen operatiivista toimintaa ohjaa johtoryhmä, johon kunnat nimeävät edustajansa kuntien työllisyys- ja elinvoimapalveluista vastaavista viranhaltijoista. Työllisyysalueen johtamisesta sovitaan yhteistoimintasopimuksessa.

10. Aiesopimuksen voimassaolo ja muuttaminen

Aiesopimus tulee voimaan heti kun kaikki osapuolet ovat hyväksyneet sen, ja on voimassa siihen saakka, kunnes työllisyysalueen yhteistoimintasopimus on hyväksytty.

Aiesopimusta voidaan muuttaa tai se voidaan purkaa osapuolten yhteisellä sopimisella.

Aiesopimus allekirjoitetaan osapuolten hyväksymisen jälkeen Kajaanin kaupungin sähköisellä allekirjoituksella.